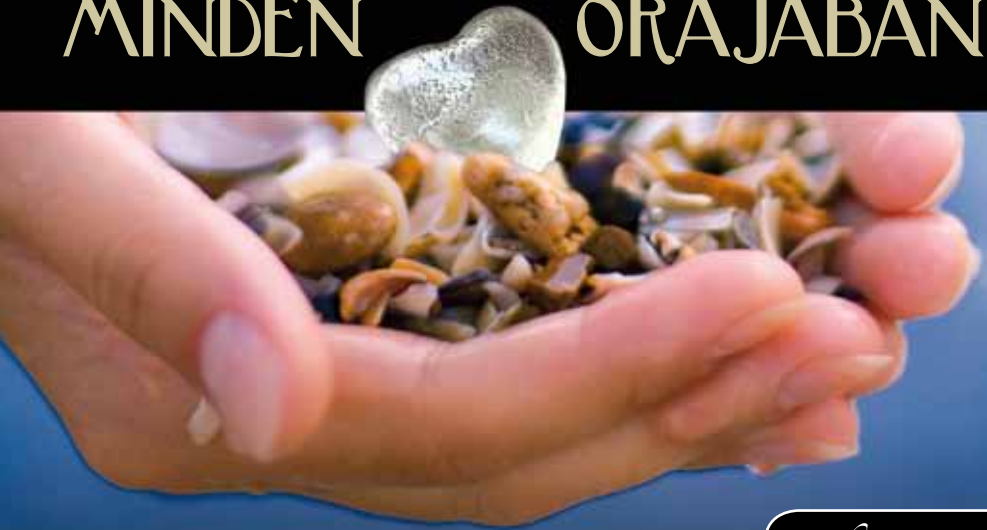

„- Nyugalomra van szükségem.
- Az élet helyett?”

MINDEN NAP MINDEN ÓRÁJÁBAN

*fine
selection*

NATAŠA DRAGNIĆ

NATAŠA DRAGIĆ

MINDEN NAP
MINDEN ÓRÁJÁBAN

B.-nek

– NEHÉZ ELHINNI.

– Mit?

– Hogy itt vagyok.

– Miért?

– Ennyi év után.

– Jó, hogy itt vagy.

– Mint amikor az ember egy hosszú útról hazatérve ismét a saját ágyában alhat.

– Tudom.

– Mint amikor újra a szőnyegen érzed gyermekkorod egyik ízét.

– Egy kerek, fehér nyalókáét.

– A közepén egy kis figurával.

– A széle pedig színes.

Emlékek zuhataga. Kis hotelszoba a nyári hőségben. Mandula-fenyők hűs árnya a menedék. Túl sok ez a fény. Ha az embernek titkai vannak. Ha nyugalomra vágyik. Ha mindenki más társasága elviselhetetlen. Ha a félhomályban jobban eligazodik. Ha az ágyból kinyúlva a szoba minden sarkát megérintheti.

– Itt alig változott valami.

- Úgy találsz?
- Még látlak magam előtt.
- De ősz haj és bot nélkül.
- Hogy vagy?
- Már csak ritkán gyötörnek rémálmok.
- Akkor jó.
- Igen.
- Miért mosolyogsz?
- Még én is látlak magam előtt.

Szép, fiatal nő. A recepciónál. Testhez simuló, sötétkék ruhában. Lapos sarkú, fehér szandál. Két nagy bőrrönd. Fehér kezitáska. Az ujjai tele gyűrűvel. Hosszú, göndör haj. Rakoncátlan. A szemébe hullik. Újra és újra elfújja az arcából. Kék-fehér fülbevaló. Keskeny arc. Telt ajkak. Széles orr. Nagy, sötét szem. Türelmetlen kéz. Elegáns karóra.

- Megfeledkeztem a munkámról.
- Mikor?
- Amikor beléptél az előcsarnokba.
- Mikor?
- Annak idején. Emlékszel még?
- Nem kell emlékezmem.
- Téged látni olyan...
- ...mint egy álom.
- ...mint a karácsony.
- És a húsvét.
- És a születésnap.
- És a tavasz kezdete.
- Mind együtt.

A testük egymás mellett. Izzadtan. Fáradtan. Éhesen. Telhetetlenül. Boldogan. A nedves lepedőn. A kéz a hason. A köröm a felkarba

mélyesztve. A száj a mellkason. A comb a csípő köré fonva. A férfi zöld szeme.

– Gondoltál rám?

– „*Hányszor szerettelek, nem is látva, tán nem is emlékezve rád, fel sem ismerve arcod, rád se nézve.*”

– Majdnem elfelejtettem.

– Mit?

– A te Nerudádat.

– Elképzeltem...

– Mit?

– Ahogyan együtt élünk.

– ...

– Holtomiglan-holtodiglan.

– És?

– Az életünk tele volt csodákkal.

A kis hotelszoba. Mint egy egész világ. Mint egy egész élet. Hartáltalan. Vég nélküli. Végtelen. Mint az óceánok mélye. Feltérképezetlen. Titokzatos. Félelmetes. Ellenállhatatlan. Elbűvölő. Mint a csillagok miriádjai. Ismeretlen. Ijesztő. Elpusztíthatatlan. Halhatatlan.

– Hogy van a lányod?

– Két lányom van.

– Gratulálok.

– Köszönöm.

– Én tartozom köszönettel.

– Miért?

– Csak úgy.

– Miért?

– Felejtsd el.

- Nem akarok felejteni.
- Ha úgy gondolod.
- Vannak gyerekeid?
- Van egy fiam.
- Mennyi idős?
- Tizenhét.
- Tizenhét?
- Igen.
- Azon tűnődöm...
- Min?
- Szóval egy fiú.
- Igen.
- Én...

...szeretlek csak téged mindig téged egész életemben te vagy a levegőm a szívverésem végtelen vagy bennem te vagy a szemem elé táruló tenger te csalogattad hálómba a halakat te vagy a nappalom és az éjszakám és az aszfalt a talpam alatt és a sál a nyakam körül és a bőr a testemen és a csont a bőröm alatt és a hajóm és a reggelim és a borom és a barátaim és a reggeli kávéim és a képeim és a képeim és a nő a szívemben és a nő a nő a nő...

- Most elmegyek.
- Kérlek, ne!
- Miért ne?
- Olyan borzasztó.
- Mi?
- Hogy jössz, aztán mész.
- Nincs más választásom.
- Mindig van választás.
- Éppen te mondod ezt.

- Gyenge voltam.
- Igen. Az voltál.
- Soha nem tudtam túltenni magam rajta.
- Peched volt.
- Életem minden egyes pillanatában szerettelek.
- Elhiszem.
- Azt szeretném, ha itt maradnál.
- Már késő.
- *Ki más szerethetett úgy, mint mi?*

Volt egyszer egy kis hotel a tengernél, mandulafenyők óvták a hideg északi szél elől. Déli fala még télen is a sós levegőt és a nyári hőséget idézte. Nagy ablakok és teraszajtók tükrözték vissza a hullámokat. A tenger, mint a csillagokkal teli éjszakai égbolt, úgy ölelte körül a kis kavicsos partszakaszt a hotel lábánál. Ott, ahol minden elkezdődött. És ma is ott élnek, ha meg nem haltak. Ott, ahol talán egyszer majd mindennek vége szakad.

- Nézd csak! A felhők!
- Emlékszel?
- És te?

LUKA GYENGÉCSKE, BÁTORTALAN KIÁLTÁST HALLAT, amikor megpillantja a napvilágot, majd teljesen elcsendesedik, amikor a víz a bőréhez ér. 1959-et írunk Makarskában, Horvátország egy nyugalmas tengerparti városkájában. Anka, a bába, aki a szomszédban lakik, tehát nem sok idejébe telt átsietni, miután a leendő apa kétségbeesetten kiabált az ajtaja előtt, háromszor is ellenőrzi, hogy a gyermek egészséges-e, hogy mindene megvan-e, és magában azt gondolja: micsoda különös gyermek. Anka a fejét ingatja. Mi lesz belőle, ha már most ilyen csendes és tűnődő, mintha már vagy nyolcvanéves lenne, és látta volna az egész világot. Mégis vak, mint az újszülött kiscicák. Antica, Luka édesanyja kimerülten megkérdezi, hogy tényleg minden rendben van-e a babával, és hogy miért nem sír. A bába önmagát is megnyugtatva válaszol az anyának – annak az anyának, akivel megszámíthatatlan liternyi erős török kávé ittak már meg együtt: igen, minden a legnagyobb rendben, most jobb, ha pihen és alszik, erőt gyűjt, hogy később el tudja látni a kisfiát. Szép nagy legényke, hallat még magáról eleget. Az anya a gyermekért nyúl. A kezében akarja tartani. Luka a neve, mondja büszkén, egyúttal kissé zavartan. A bába már tudja, egyetértően bólogat, hogy hiszen

mindjárt látszik, hogy itt egy igazi Lukával állunk szemben, majd az édesanya karjára fekteti a hallgatag kisfiút, akinek a szeme olyan tágra van nyitva, mintha az lenne az egyetlen ablak a világra. Egy vak kiscica, gondolja Anka megint. Azonnal álomba szenderülnek. Anya és fia. Meleg novemberi nap ez. Szélcsendes és derült. Tél, amely még nem fordult télbe.

Luka hároméves. Az apja, Zoran ma először viszi magával halászni. Van egy kis haláshajója, amelyet Luka a sajátjának mond. Olyankor Zoran mindig mosolyog, és Luka édesanyjára kacsint. Ő is mosolyog. Az apa kézen fogja Lukát, és együtt mennek a kikötőbe. Luka a jobb kezével apjába kapaszkodik. A bal kezében egy kis táskát cipel, benne rengeteg színes ceruza és egy papírtömb. Luka nagyon szeret festeni és rajzolni. E nélkül a táska nélkül sehová sem hajlandó menni. Ma elsősorban halászni akar. De festeni is. Útközben sok emberrel találkoznak. A Kačić téren: mindenki üdvözli őket, mindenki ismeri őket, rámosolyognak Lukára, és megkérdezik, hová megy. Luka alig tud megszólalni nagy büszkeségében. – Halászni – mondja túl hangosan, és elrejtja a rajzeszközökkel teli táskát a háta mögé. Az emberek nevetnek. Néhányan kissé eltúlozzák a csodálkozást: ilyen kicsi fiú, de hiszen az nem lehet, neki még nem is volna szabad. Luka fél, hogy esetleg megtilthatják neki, de egyúttal fel is van háborodva: hogy jönnek ezek az emberek ahhoz, hogy kétségbe vonják az apja döntését. Az apja azonban nem szól, csak komoly arccal megszorítja Luka izzadt kis kezét: minden rendben, emiatt fölösleges aggódnia. Továbbmennek. Egyre messzebbre, végig a Riva sétányon. Luka a tenger felől halad, és nézi a vizet. Minden halat lelkes kiáltással üdvözöl. Így jutnak el a kis bárkáig. Az apa nem érzi hosszúnak az utat, de egy hároméves kisfiú számára

ez nagy kirándulás. Máris megfájdult a bal keze. Nehéz a táska. Az a sok ceruza! A kis hajó csendesen ringatózik társai között. MA 38. Piros színnel festették rá a rendszámot. Majdnem minden hajó fehér, csak egy keskeny kék vonal húzódik körbe a testükön. De olyan is van, amelyik teljesen fehér. Luka már felismeri az apja hajóját. Már milliószor járt ezen a hajón. Vagy még annál is többször. Csak halászni nem volt még soha. Luka mindennél jobban szereti a tengert és a hajót. – Ha nagy leszek, tengerész leszek – mondja. Vagy halász. Az apa könnyed mozdulattal beszáll a hajóba. Magasra emeli Lukát a tenger fölé, majd leteszi maga mellé a fedélzetre. A hajó nem nagy, de azért elfér rajta egy kis kabin. Luka leül. Figyeli, amint apja ügyesen kikormányozza a hajót a kikötőből. Egyszer majd Luka is olyan lesz, mint az apja. A nyílt tenger felé veszik az irányt. Sv. Petar és Osejava félszigete között. A tenger végében, ahonnan Luka még mindig látja a Sv. Petar-kápolna romjait – a földrengés rombolta le, borzasztó volt, az egész ház beleremegett, anya sírt, és apa levitte őket a pincébe, és sokáig tartott, minden addiginál tovább, és Luka félt, nagyon félt, de túléltek, senkinek sem esett baja, csak a plüssállatok keveredtek össze, apa mindenről gondoskodott –, az apa leállítja a motort. A hajó halkán siklik a vízen. – Hogy hívják azt a szigetet ott? – kérdezi Zoran. Luka szereti ezt a játékot. Jól megy neki. – Brač – feleli. Luka hangja reszket, pedig biztos benne, hogy a válasz helyes. – Jó, és ami mögötte van? – Far – vágja rá Luka. Az apja elmosolyodik. – Igen, majdnem. Hvarnak hívják. De ez egy nehéz szó, néha még nekem sem sikerül kimondani. – Luka elgondolkodik. Reméli, hogy semmit nem rontott el. Az apa előveszi a horgászbótot. Tehát minden rendben. Lukának folyton nyelnie kell izgalmában. Áthajol a hajó pereme fölött, és a halakat figyeli. Odakiált nekik, hogy igyekezzenek, készüljenek fel,

mert jön ő, Luka. Azzal belemeríti kicsi kezét a tengerbe. – Ide, ide, kis halacskák! – suttoja. Azután felnéz, és tekintete találkozik az apjáéval. Életem legszebb napja ez a mai, gondolja Luka és behunyja a szemét. A tenger lakói odasereglenek az ujjacskái köré.

Miközben Luka kezével a halakat csalogatja, Dora olyan átható sikollyal jön a világra, hogy Anka, a bába elneveti magát. 1962-ben járunk a ferences rendi kolostor kórházának szülőszobájában. Micsoda erős kislány, mondja Anka. Az édesanya, Helena annyira kimerült, hogy meg sem tud szólalni. Mosolyogni sem tud. Csak arra tud gondolni, hogy végre vége. Végre. Az első és utolsó gyermek, gondolja. Lehunyja a szemét és elalszik. Dora hangos méltatlankodása nem zavarja. A bába nem győzi csodálni a csöppség erejét. Szeretettel néz Dorára. Megsimogatja a fejcskáját és reszkető kis testét. A bába idős – bár ezzel a kis lényel összehasonlítva mindenki az – és nagy tapasztalata van. Számtalan gyermeket segített már a világra. Láta mindnyájukat. De ez a lány! Fáradhatatlan, fülsiketítő sírásával belopja magát az asszony szívébe. Anélkül, hogy eltévedne. Kerülőutak nélkül. A bába érzi, amint könnyek gyűlnek a szemébe. Csendesen. Neki nincsenek gyerekei. Soha nem ment férjhez. A jegyese elesett a háborúban. Lelőtték az olaszok. Azután nem létezett más férfi számára. Így volt ez akkoriban. És most, a januári nagy földrengés óta, amikor a házából csak a nyugati fal maradt meg, kénytelen a hűgánál lakni, és elviselni annak férjét, aki túlságosan is gyakran jön haza részegen, és gúnyt űz az ő magányából. Közönvégyes, illetlen módon. Anka begörbíti a mutatóujját, és a bütykével megérinti a kislány apró, kerek száját. Amint a figyelmét elterelik, a kicsi meglepetten elhallgat, és alig látó szemével a bába szemébe néz. Dora lesz a neve, de ezt már mindenki tudja.

Dora kétéves, nagyon élénk kislány. Az édesanyja szerint vadóc. Dora ezt nem érti, de nem is törődik vele túl sokat. Mert az édesanyja közben mosolyog. És az apja a nyakába ülteti és körbefut vele, mintha ő lenne Dora lovacskája. – Ha Dora nevet, az egész város beleremeg – mondja az édesanya. Dora kétéves létére olyan szépen beszél, mint egyetlen más gyerek sem. Mintha már ötéves lenne. – És meg is ért mindent – újságolja az édesanyja nem minden büszkeség nélkül. Dora semmit sem un meg. Mindent meg kell érintenie, mindent látni akar, mindenhová el akar menni. Az utcán, a Kalalargán, a Riván, a parti sétányon vagy a Kačić téren minden járókelőnek odakiált valamit, mire a járókelő, elfeledvén sürgős dolgát, megáll, rámosolyog, még ha bizonytalanul és csodálkozva is, és visszaköszön vagy válaszol neki. Dora biztosan áll, soha nem esik el, de nem is fut, csak egyszerűen nagyon gyorsan szedi a lábát. Léptei hosszúak, különös látvány, olykor talán még komikus is, ha az ember jobban megfigyeli. Dora arra sem vágyik, hogy ugrándozzon. Egy fal tetejéről egyetlen lépéssel mászik le a semmibe. – Félsz? – kérdezi az édesanyja. Dora kerüli a tekintetét, és nem válaszol. És nem ugrik.

Luka ötéves és kishúga születik. Anának hívják, nagyon pici, és sokat sír, és Luka édesanyja alig áll a lábán, és az édesapja többet dolgozik, mint valaha, és Luka egyre ritkábban látja, és folyton festenie kell, rengeteget, az egész ház tele van már a képeivel. Most óvodába jár, bár az édesanyja nem dolgozik, és a többi gyerek néha nagyon csúnyán viselkedik vele, ezért be szokott menni a vécébe, és ott sír és fest, ahol senki sem látja, Vera néni sem, aki minden gyerekkel törődik, őt pedig különösen kedveli. Gyakran túr Luka hajába a kezével, kedvesen rámosolyog vagy rákacsint, és legtöbbször Luka kedvenc

történetét olvassa fel, még ha a többi gyerek kiabál is, hogy a történet unalmas, és már kívülről fújják. Luka legszívesebben egész nap az óvodában maradna, és soha többé nem menne haza, ahol az a buta kistestvér bömböl, és anya fáradt, és apa nincs otthon, neki pedig egyre többször van sírhatnékja, még ha magába is fojtja, és senki nem látja. De attól ő még boldogtalan, és azt akarja, hogy minden legyen ismét olyan, mint régen, amikor az édesapja még horgászni járt vele, amikor messze kihajóztak a tengerre, és ő lefeshette a halakat, és ki is foghatta őket, és az édesapja vicces és olykor nehéz kérdéseket tett fel neki, mint például, hogy ha egy fehér tehén fehér tejet ad, akkor milyen tejet ad egy fekete tehén, ami természetesen nem egyszerű kérdés, de ő mindig tudta a választ. És néha még naplemente után is ott maradtak, de mindig, mindig nagyon jól érezték magukat együtt.

Dora érti. Az édesanyja lassan és érthetően beszél, és szomorú, és Dora megérti. De Dorát nem szomorítja el, hogy már most, kétévesen hetente háromszor óvodába kell mennie, mert az édesanyjának ismét dolgoznia kell, és Dorának nem laknak a közelben a nagyszülei, akik vigyázhatnának rá. A nagyszülei messze, nagyon messze laknak. Dora már többször járt náluk. Egy nagyvárosban. – Nemes egyszerűséggel szólva: a fővárosban – mondja anya; ilyenkor apa bosszankodni kezd, és kijavítja anyát. Azt mondja, hogy Belgrád a főváros, Zágráb csak egy nagyváros. Belgrádban lakik az elnök is. Anya motyog valamit az orra alatt. Dora látja, hogy anya nem boldog. Nem az elnökkel van baja, őt mindenki szereti, mindig gyerekek és virágok veszik körül, hanem a várossal, amelyikben az elnök él, azzal nincs anya kibékülve. Ezért, amikor kettesben marad anyával, Dora így szól: elutazunk nagymamához

és nagypapához a fővárosba. És anya mosolyog, és közben lopva körülnéz. Zágráb. Sokáig kellett utazni az autóval, míg odaértek. Olyan sokáig, hogy Dora közben többször is elaludt. Dora mindenre emlékszik. A feje tele van képekkel, amelyeknek illatuk van, hangjuk, és olykor még ízük is. És mindent szavakba tud önteni. – Micsoda emlékezőtehetsége van ennek a lánynak! – kiált fel az édesanya hitetlenkedve. – Mint egy elefántnak – mondja az apa csodálkozva. Különös gyermek, gondolják néhányan, de nem mondják ki. Dora nem törődik ezzel. Van, hogy hosszasan elidőzik a tükör előtt, és figyeli önmagát, az arcát, mely oly gyorsan változik, mintha száz különféle arc lenne. Tetszik neki. Ez ő. Ez mind ő. És előre örül az óvodásoknak, akiket még soha nem látott. A játéknak is. Nem fél. – Dora számára az élet egy nagy kaland – mondja az édesanya mindig, és felvonja a szemöldökét, ami nagyon mókás. Dora ilyenkor mindig elneveti magát. Apa pedig újságot olvas.

Luka megpillantja az új kislányt, aki épp most lép be az ajtón. Fekete a haja, hosszú és hullámos. És fényes. Mint a halpikkely. A kislány kicsi és vékonyka, fúrge és fiatalabb az összes többi gyereknél, és Luka le sem tudja venni róla a szemét. Az anyuka kezében ott a kislány kék-fehér csikos táskája. A közepén egy nagy, sárga hal. Nagyon tetszik Lukának ez a táska. Még ha nem is tudja, miféle hal az. Az ő hátizsákja fekete, nem ő választotta, és egyszer már neki is esett az ollóval, hátha kap helyette egy újat. De nem sikerült a terv, csak még rosszabb lett a helyzet. A hátizsák azóta csúnya meg szakadt is. Ezért Luka egy reklámszatyorba rejtve hordja. És senki nem veszi észre. Bárcsak neki is lenne egy ilyen szép táskája, mint az új lánynak! Már látja is önmagát, amint ezzel a szupertáskával

jár mindenhová, benne a színes ceruzái és a füzete, és mindenki megcsodálja és irigykedik rá. Büszkén szeli át a Kačić teret, lassú léptekkel közeledik a Marinetához, ahol összegyűlnek az emberek, hogy megcsodálják őt és az ő szupertáskáját. Minden tekintet rászegeződik! Lehet, hogy akkor anya megint mosolyogna, és megcsókolná apát, úgy, mint korábban, halkán mondaná ki apa nevét, és többször is elismételné – Zoran, Zoran, Zoran, Luka már hallja is –, és apa elégedetten mosolyogna, és elvinné Lukát halászni. Igen, biztosan elvinné magával, és nagyon nehéz kérdéseket tenne fel neki, mint például, hogy ha anya és apa fehér, de a gyermekük Afrikában születik meg, akkor milyen színű lesz a gyermek bőre, ami igazán nehéz kérdés, de nem baj, Luka mindenre tudja a választ. Bárcsak lehetne egy ilyen táskája! Amilyen az új lánynak van. Képtelen levenni róla a szemét!

Dora kíváncsian lép be az óvoda ajtaján, és körülnéz. Egy magas fiú áll a könyvespolc mellett, és őt bámulja. Dorát ez nem zavarja. Leveszi a kabátját. Nem akarja, hogy anya segítsen neki, amíg az a fiú őt figyeli. Lehet, hogy ez mindig így van az óvodában. Lehet, hogy valakinek mindig ott kell állnia egész nap, és a többi gyereket kell figyelnie. Lehet, hogy ez egy remek játék. Dora alig várja, hogy ő is játszasson. A cipőjét is egyedül akarja levenni. – Mi a baj, *Dorice?* – csodálkozik anya. Anya nem érti. Nem tudja, hogy ez egy nagyon izgalmas, új játék, és hogy az a fiú őt figyeli, és neki bátornak kell lennie, ha ő is be akar szállni a játékba, márpedig ő feltétlenül azt szeretné, ha ő is ott állhatna mozdulatlanul a képeskönyvekkel teli polc mellett, ó, igen, azt nagyon szeretné. Dora tehát megrázza a fejét, és nem válaszol. Mert hirtelen úgy érzi, mintha a feje hol megtelne, hol kiürülne, mint egy szivacs, mintha fel lenne fújva, akár

egy léggömb, mintha forró lenne és könnyű és reszketős és átlátszó. Lehunyja a szemét.

A bal lábán nincs cipő. Így hát ülve marad. – Mi a baj, *zlato moje?* – kérdezi ismét az édesanya. Dora ráemeli a tekintetét. Anya mindjárt sírni kezd. *Moja Dorice!*

Luka nem mozdul. A nagy könyvespolcnak támaszkodik, visszartartja a lélegzetét. Attól fél, hogy a táska esetleg eltűnhet, ha ellazítja az izmait, és levegőt vesz. Addig bámulja a táskát, míg könnybe lábad a szeme. Számolni kezd: egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét... Azután semmivé foszlik a világ, és Luka a polc mentén a földre hanyatlik. Minden elcsendesedik körülötte. Lassan tűnik el a külvilág. Mint a képek egy könyvből, melynek lapjait egyenként engedi ki az ujjai közül.

Dora az első, aki az ájult fiú mellett terem. Leguggol, parányivá zsugorodik. Tágra nyílik a szeme, arca pedig teljesen elsápad, mint ha másból sem állna, csak két nagy szemből. A fiú fölé hajol, és még mielőtt a nő, aki a másik oldalán térdelve felemeli a fiú lábát, elküldhetné vagy megelőzhetné, Dora megcsókolja a halványpiros ajkakat. – Dora! – kiált fel édesanyja rémülten. Most nincs idő becézgetni!

Luka halk hangocskát hall az arcához közel: – Te vagy az én Csipkerózsikám, csak az enyém, ébredj fel, királyfi, te vagy az én királyfim, csak az enyém... – Azután más hangok és szavak is eljutnak a tudatáig, és zavartan, kimerülten kinyitja a szemét, és...

...a kislány látja a szemét, ahogy lassan kinyílik, riadt tekintetét, az ajkait, melyek némán mozognak...

...de a fiú nem tud megszólalni, ezért halványan elmosolyodik, és...

...a lány is mosolyog, és...

...a fiú bizonytalanul felemeli karját, kezével a kislány arca felé nyúl, és megérinti hosszú, fekete haját, és azon töpreng, vajon hol maradt a táska, és vajon most rá tudná-e beszélni a kislányt, hogy nekiajándékozza, hogy jókedvre derítse, és...

...a lány még egyszer, egészen halkán, olyan halkán, hogy csak a szája mozog, elsuttogja: – Én királyfim, csak az enyém.

– LÁTOD AZT OTT? Azt a kicsit, amelyik olyan, mint egy gombóc fagyi?

Dora magasra emeli a karját, az ég felé, ragacsos ujjai között ke-
rek nyalókát szorongat, és bár a fejük egészen közel van egymáshoz,
Luka nem látja azt a felhő-fagyigombócot.

A kabin tetején fekszenek, és a felhőket figyelik, ahogy az eny-
he nyári szellő hajtja őket az égbolton. Kora délután van, minden
nyugodt körülöttük, csak nagy ritkán vetődik arra egy-egy turista.
A helybéliek mind behúzódnak a forró nyári napsütés elől, az ab-
laktáblák zárva vannak, mindenki a hús árnyékot keresi, és igyek-
szik nem sokat mozogni: ilyen hőségben olykor még lélegezni sem
könnyű.

Ezt mindenki tudja, kivéve a turistákat, akik egész nap fáradha-
tatlanul és kalap nélkül mászkálnak, azután végül az orvosi ügyele-
ten kötnek ki. Luka ezt pontosan tudja. Minden reggel figyeli őket
a strandon, ahol a napernyőkölcsönző sárga épülete mellett keresi
meg a zsebpénzét. Kilencéves. Jóképű fiú. Dora szerint is. Hosz-
szúra növesztett haja úgy csillog a napfényben, mintha teleszórták
volna csillámporral. Máskor fehér bőre most mély csokoládébar-
na árnyalatú. Luka otthon gyakran nézi magát a tükörben. Nincs

megelégedve magával, túl sovány. De ez hamarosan másképp lesz, mert Luka májusban elkezdett vízilabdázni. Minden reggel hét órakor felkel, gyorsan bekap egy szelet kenyeret, és már szalad is az edzésre. A klub neve „Galeb”. Az apja is ott vízilabdázott. Sok-sok éve, természetesen. Mielőtt Luka megszületett. Ott pillantotta meg őt anya, és mindjárt belé is szeretett. Minden lány szerelmes a vízilabdásokba, ez nem kérdés! Ők nagyok és erősek, és egyszerűen nagyszerűek. Jobbak, mint a focisták. Luka örül. Örül a víznek, a barátoknak és az izmoknak. Bárcsak ne érne véget már szeptemberben! Ostoba szeptember! És Dora. Nem szabad erre gondolnia. Nem gondolhat egyszerre a szeptemberre és Dorára. Nem teheti. Semmi esetre sem.

Dora minden reggel pontosan ugyanakkor jön ki a strandra, amikor ő is – kivéve, ha már az edzésen is ott van, ami elég gyakran előfordul –, leteríti a fürdőlepedőjét Luka kinyitható széke mellé, figyeli, ahogy a fiú rajzol, úszni megy, amikor a fiú szünetet tart, és ebédig marad. Azután együtt mennek haza, néha, ha egyiküknél van pénz, vesznek fagyaltot a tejjóban, az egyetlen helyen, ahol Makarskában fagyaltot árulnak – Dora természetesen csokoládé-fagyit kér, számára nem létezik más íz a világon, csak a csokoládé, Luka pedig citromot, szereti azt a savanykás-kesernyés ízt, amely olyan csodálatosan felfrissít, és aztán olyan sokáig a nyelvére tapad, hogy néha még ebéd után is érzi –, és ahol mindig sorba kell állni. Csak az utolsó kis kereszteződésben válnak el, ahol Dora azután felszalad az apró, meredek dombra, Luka pedig először jobbra, majd kétszer egymás után balra fordul. Mivel csak akkor éheznek meg, amikor együtt vannak, otthon kelletlenül turkálnak a tányérjukban, ide-oda tologatják az ételt, egészben nyelik le a falatot anélkül, hogy rendesen megrágnák. Az édesanyák bosszankodnak, csodálkoznak,

aggodalmaskodnak, tréfálkoznak, kiabálnak, fenyegetőznek, a gyerekek homlokára teszik a kezüket, közelebből szemügyre veszik őket, elkészítik a kedvenc ételüket, kétségbeesnek, kérdezősködnek, megvonják a vállukat. Azután leszedik az asztalt, és mindenki visszavonul a szobájába, hogy túlélje az elviselhetetlenül forró délutánt, hogy kipihenje magát. A gyerekeknek is ezt kellene tenniük.

De Dora és Luka eloson, a nyár minden egyes napján, miközben a szülők a szobájukban sziesztáznak. Mert számukra a pihenés a drága idő elpazarlása, azé a drága időé, amelyet így egymás társaságában tölthetnek. Mint ahogyan minden más idő is pazarlás, amelyet nem együtt töltenek.

– Látod vagy nem látod? – Dora hangja most már kissé türelmetlen. – Nem mondhatod azt, hogy látod, ha egyszer nem látod! – A háját tekergeti. Mint mindig.

Luka hallgat. A szeptemberre gondol, tehát inkább nem szól semmit. Dora felé fordul, és nézi, ahogy a lány elmélyülten szemléli a felhőket. Már hónapok óta. Évek óta. Ha most megvakulna, az nem jelentene semmit, mert Dora arcának minden vonását ismeri.

– Az nem ér. Csak azok a felhők számítanak, amiket tényleg látál. – Dora izgatottan kapkodja a levegőt, és sebesen pislogni kezd. – Na, akkor mi legyen? Ha nem látod, akkor én nyertem! Mert te az előbbit sem láttad, pedig az nagyon is jól látszott. Semmi más nem lehetett, mint egy repülő hintó, a tetején egy galambbal. A vak is láthatta. De te nem láttad... – Dora elhallgat, majd nagyon halkán megkérdezi: – Vagy már nem akarsz velem játszani?

Egy hajó fut ki a kikötőből. A motor hangosan felpörög. A tenger alig észrevehető hullámokat vet, épp csak akkorákat, hogy Dora és Luka finoman ringatózni kezd tőle. Testük egymáshoz ér, elszakad egymástól, egymáshoz ér, elszakad egymástól, egymáshoz ér...

– Mindent látok, a galambot is láttam, csak azt szeretném, ha te nyernél. Különben mindig nagyon szomorú vagy, és azt nem szeretem.

– Nem is igaz...

– Nem szeretem, amikor szomorú vagy, egyáltalán nem szeretem.

Luka még mindig az oldalán fekszik, és Dora arcát fürkészi. Arra gondol, hogy nem szabad arra gondolnia, hogy ez az arc hamarosan eltűnik.

Dora egy ideig hallgat. Azután felül, és átkarolja a térdét.

– Nem vagyok szomorú. Ez egyáltalán nem igaz. Nem vagyok szomorú, ha nem nyerek. Gonosz dolog ilyesmit mondani, amikor nem is igaz. Kérdezz meg bárkit! Gonosz dolog ilyet mondani, amikor nem is igaz. Mindenki megmondhatja, kérdezd csak meg őket!

A térdére fekteti a homlokát.

Luka nem bírja tovább nézni. A szíve hangosan és szabálytalanul ver. A gondolatai zavartan kergetik egymást a fejében. Ő is felül. Nem mer levegőt venni. Lehunyja a szemét, és számol: egy, kettő, három, négy...

– Ezt azonnal hagyd abba! Lélegezz! Vagy megint el akarsz ájulni?

Dora olyan erősen rázza, hogy Luka elesik, és majdnem a tengerbe zuhan. Kinyitja a szemét. Dora arca egészen közel van, fekete szemei olyan nagyok, mint az a két pizzás tányér, amelyeket Luka nemrég a Plaža étteremben látott. Akkorák voltak, hogy a pincérek alig bírták el őket. A tányérok rezegtek a pincérek kezében, és Luka arra gondolt, hogy a pizzák bármelyik pillanatban a földön végezhetik. Sajnos semmi nem történt.

– Menjünk úszni! – mondja minden átmenet nélkül, és feláll. A kabin tetejéről leugrik az ülésdeszkára, onnan pedig a partra.

Anélkül, hogy megvárná Dorát, nagy léptekkel elindul Sv. Petar irányába. A sziklához. Nemsokára hallja, hogy Dora követi. Luka mosolyog. Dora egészen könnyű, akár egy felhő. És Luka fejében nyomban megszületik egy csodálatos kép.

– És igenis láttam, de nem fagyigombóc volt, micsoda ostobaság! Hanem egy leeresztett focilabda!

Négy év telt el azóta, hogy Dora először ment óvodába, és Luka elájult. Négy év telt el azóta, Dora és Luka pedig elválaszthatatlanok. Senki sem csodálkozik. Senki nem tesz fel kérdéseket. Mindenki érdeklődéssel figyeli őket, mert ilyen csodában Makarskának még nem volt része. Senki nem nevet rajtuk. Még a többi gyerek sem. Vagy játszanak kettejükkel, vagy éppen békén hagyják őket. Van valami különös a levegőben, amikor Dora és Luka együtt van. Nem lehet sem békének nevezni, sem viharinak. Mandarin és pirított mandula illata száll, meg a tengeré, frissen kisült kekszé és a tavaszé. Mintha egy felhő ölelné körül őket. Egyesek szerint a felhő türkiz színű, mások a narancssárgára esküsznek. Domicia, az az idős asszony, aki mindig kint ül az erdő szélén, a háza előtt, a Riva és a strand között, azt mondja, a felhő világoskék, majdnem fehér, mint a nyári égbolt. Közben jelentőségteljesen bólogat, és behunyja szinte teljesen vak szemét. Mióta hat évvel ezelőtt megjósolta a földrengést, az emberek kicsit félnek Domiciától, de azért újra meg újra eljönnek hozzá, hogy tanácsot kérjenek tőle. Főképpen fiatal, szerelmes nők.

Valami oknál fogva a szülők sem furcsállják, hogy egy kétéves kislány és egy ötéves kisfiú barátok lettek. De még milyen barátok! A szülők olykor ábrándozva néznek egymásra, mintha emlékeznének valamire. Valamire, amit jobb, ha elfelejt az ember. Olyankor szórakozottan és álmodozva mosolyognak. De ez minden. A szülők

soha nem mondtak semmit, és minden tőlük telhetőt megtettek, hogy a gyerekek mindennap találkozhassanak, az óvodán kívül is. És amikor egy napon Luka Dora táskájával, Dora pedig Luka szakadt hátizsákjával állított be az óvodába, senkinek sem tűnt fel. És senkinek sem jutott eszébe arról érdeklődni, hogy hol marad a régi reklámszatyor.

Luka négyéves kishúga, Ana is szeretne játszani velük, vagy elmenni velük a strandra, de ez Lukának és Dorának általában nem tetszik. Néha azonban, különösen a nyári szünet idején, Luka kénytelen magával vinni, ebben az édesanyja dönt, ellenvetésnek nincs helye. Ilyenkor hármásban üldögélnek Luka napernyői mellett, és köveket dobálnak a tengerbe, de ilyenkor Dora és Luka semmi, de semmi szín alatt nem megy a sziklához! A szikla a Sv. Petar félszigeten csak az övéké, egyedül az övéké, és semmi keresnivalója ott egy tolakodó kishúgnak vagy bármely más gyerekek. Ez világos. Dorának és Lukának nem szükséges ezt megbeszéliük, még csak egy cinkos pillantást sem kell váltaniuk. Elmehetnek Anával fagyizni. Az rendben van. Egy fagyi nem olyan nagy dolog. Vagy játszhatnak a sekély vízben *picigint*, vagy megkereshetik a legvastagabb fát. Vagy ihatnak közösen egy *koktát*, ha megszomjaznak. Nem gond. De a sziklájuk! Arról szó sem lehet. És van még valami, ami csak az övék: a felhők. A felhők odafent az égbolton, amely mindenkié.

Ana kedveli Dorát. Azt szeretné, ha Dora a barátnője lenne. Az óvodában már azt meséli, hogy Dora tényleg az ő legjobb barátnője. Mindenki irigykedik rá. Mindenki ismeri Dorát. Még azok is ismerik, akiket ő maga nem ismer. Dora mindig jókedvű, és szuper dolgokat mesél, az ő társaságában soha nem unatkozik az ember, és minden kérdésre tudja a választ. Van saját biciklije, piros, és úgy csillog, hogy a napfényben hatalmas lángként száguld végig

az úton. Ana is ilyen szeretne lenni. Luka azonban csak nevet, és magára hagyja, mintha azt akarná a tudtára adni, hogy senki nem lehet olyan, mint Dora. Vagy senki nem tud úgy biciklizni, mint Dora. Ana néha arra gondol, hogy Dora valójában egy mesebeli hercegnő, és csak látogatóban van itt náluk. Ana szereti a meséket. Dora olykor felolvas neki egyet. Vagy könyv nélkül mesél. Vagy kitalál új meséket. Eljátssza őket neki. Anának az tetszik a legjobban. Olyankor Dora átváltozik bajba jutott királykisasszonnyá, azután gonosz királynővé, tüzet okádó sárkánnyá, síró királlyá, bátor királyfivá, jótünderre, gonosz boszorkánnyá. Egymás után. Vagy egyszerre. Izgalmasabb, mint a moziban. Igen, Ana kedveli Dorát. De mindenekelőtt azért kedveli, mert Dora elárult neki egy titkot. Megmutatta neki, miként kell a tükörben azt megfigyelni, ahogyan az arc egyik pillanatról a másikra megváltozhat, és az emberből bárki, bármi lehet. Bármiféle történet nélkül is, egyszerűen csak úgy, csak azért, mert olyan kedve van. Dora szerint ez fontos gyakorlat. Gyűjti a filmekről szóló prospektusokat, és minden színésről tud mindent. Néhanapján megengedi Anának, hogy megérintse a hírességek képeit, de csak egészen rövid ideig. Amíg elszámol ötig. Ana nagyon hálás ezért Dorának, de úgy gondolja, Dora túl szigorúan veszi a dolgot. Mégis mi történhet? Hiszen ezek csak fotók! – Egy nap majd én is ilyen leszek – sutogja Dora ilyenkor, és Ana nem egészen érti, mire is gondol: hogy olyan szép lesz, vagy olyan érinthetetlen, vagy olyan titokzatos, vagy olyan fekete-fehér.

Dora is szereti Anát, hiszen ő Luka testvére, és Dora mindent szeret, amit megoszthat Lukával. Az is világos, hogy ki a legfontosabb. Luka őneki – Dorának és senki másnak! – készített saját kezűleg egy kagyló nyakláncot. Csak Luka fogja úgy a kezét, amitől Dora szíve

gyorsabban ver, és sokszor kell nyelnie. Csak Lukának ad a kedvenc nyalókájából, a kerek fehérből, amelyik körben színes, és a közepén egy figura van. Nem érzi undorítótnak, hogy tovább szopogassa a nyalókát, miután Luka is a szájába vette. Ahogyan az anyukájának sem jelent gondot, hogy Dora villájával egyen, vagy Dora poharából igyon. – Az anyák már csak ilyenek – mondja az édesanyja, és mosolyog. Dora pedig azon töpreng, vajon miért érzi ugyanazt, ha Lukáról van szó, miközben ő nem is Luka anyukája. Száz százalék, hogy nem! Az tényleg elég vicces lenne, ha egy anya fiatalabb lenne, mint a tulajdon gyereke! Dora egyszer már megmosta a fogát Luka fogkeféjével. Azonkívül Dora is örülne egy kishúgnak vagy egy kisöcsnek. Örülne valami puhának, simogathatótnak, ölelgethetőnek, amivel játszani is lehet. Az anyukája azt mondja, akkor már inkább beszerez egy kutyát vagy egy macskát. De Dora azt nem szeretné. A macskáktól egy kicsit fél. Természetesen csak egészen kicsikét, mert Dora semmitől sem fél igazán. Mint az a lány, valahol külföldön, aki nem érzett fájdalmat, és akinél az orvosok végül megállapították, hogy súlyos beteg, és hogy belső vérzései vannak, amit ő maga észre sem vett. A különbség csak az, hogy Dora nem beteg. Dehogyan beteg! Még soha életében nem volt beteg. Egyszerűen nem fél. Nemes egyszerűséggel szólva – ahogy az anyukája mondaná. Elég gyakran mondogatja ezt: nemes egyszerűséggel. Ez olyan, mint valami azonosító. Mint egy ismertetőjegy. Mint a hét kis kecskegidánál az édesanyjuk fehér lába. Dorát szórakoztatja édesanyja szavajárása, olykor meg is számolja, hogy napjában hányszor ismétli el. Anya olyankor a szemét meresztgeti, és a fejét ingatja. Tényleg mókás. Dora szereti az édesanyját. És Lukát is. De az egészen más. Dora korán felismerte, hogy az ember – nemes egyszerűséggel – egészen másképp is szerethet valakit.

Luka is szereti Dorát. Mindent szeret benne. Sokszor azt kívánja, bárcsak Dora a húga lenne, mert akkor minden idejüket együtt tölthetnék, együtt lehetnének egész nap és egész éjjel. Nagyszerű lenne egy ilyen testvér. Vagy talán mégsem. Luka időnként elbizonytalanodik, mert olykor elfogja egy vagy több érzés, számára ismeretlen érzések, amelyek félelmet keltenek benne, és amikor ilyen érzése támad, örül, hogy hazarohanhat, ahol nincs ott Dora, és ahol minden világos és egyszerű. Olyankor lefekszik az ágyára, és megpróbál valami másra gondolni, nem Dorára, de mindhiába. Mindig ő jár a fejében, Luka látja maga előtt kicsiny arcát, nagy szemét, hallja, ahogy nevet, ahogy mesél, végtelenül hosszan tud mesélni, és máris hiányzik neki, ezért Luka felkel, kiszalad a házból és keresni kezdi Dorát. És mindig megtalálja. Hogy azután együtt beosonjanak a kórházba, amely a kolostorban van, egy amolyan templomféleségben, mert Dora szereti azt az illatot és a magas mennyezetet a váróteremben. Leülnek, és egy ideig úgy tesznek, mintha az orvosra várnának vagy a szüleikre, de mindenki ismeri már őket, és általában nem is szólunk rájuk, csak megmosolyogják őket. Mert a két gyerek mindig udvariasan köszön. Dora egyszer megmutatta neki azt a szobát, ahol született. Fantasztikus! Dora mindent megoszt Lukával. Pont, mint egy igazi barát.

– Várj meg!

Nem tud lépést tartani vele, Luka a háta mögül hallja a hangját. Mint egy kiskutya. Dora még mindig nem fut. Egyszerűen nem szeret futni, Luka képtelen rávenni. Ez rejtély a fiú számára. Dora is rejtély a számára, még ha mindenkinél jobban ismeri is. Mindent tud róla. Mindent. Amit nem él át személyesen, azt a kislány

elmeséli neki. Amit nem mesél el neki, azt Luka megérzi. Dora ugyanúgy hozzátartozik, akár a lába vagy éppen a haja. A tüdeje. Ezért nem szabad a szeptemberre gondolnia. Mert akkor hirtelen megállhat az élet addig természetes menete. És Luka hirtelen elfelejtheti, hogyan kell lélegezni.

– Várj meg!

Dora siet. De lépdelve nincs esélye utolérni Lukát. Lába alatt ropognak a kövek. A szeme égni kezd. Megtiltja magának a sírást. A legborzasztóbb büntetésekkel fenyegeti önmagát, ha csak egyetlen könnycseppet is mer ejteni. Akkor soha többé nem ehet fagyaltot. Vagy csokoládét. Vagy soha többé nem mehet Lukával a Partizánba, a kertmoziba. Milyen kár lenne, pedig még ezután jönnek azok a jó filmek, amiket feltétlenül meg akart nézni! Kedvenc színésznőjével, Elizabeth Taylорral. A legszebb nő a világon! Vagy soha többé nem olvashat el egyetlen jó könyvet sem. Vagy...

– Miért sírsz?

Luka mindig szörnyen megijed, ha Dora sír. Izzadni kezd. Meztelen alkarjával megtörli a homlokát. Minden ragad. Szélsébesen tetőtől talpig végigméri Dorát. Már csak néhány lépés választja el őket a sziklától. A világítótornyot már maguk mögött hagyták. Egy lélek sincs a közelben. Csak a tenger moraját hallani.

– Nem is sírok.

De Luka nagyon is jól látja a kislány könnyeit.

– De igenis sírsz!

– Nem sírok!

Úgy veszekednek egymással, mint két harcias madárka. Dora karba tett kézzel, dühösen és sértődötten néz rá. Luka karja langalé-
ta teste mellett lóg. Egyetlen célja van: nem gondolkozni.

– Akkor meg miért könnyes a szemed?

– Nem könnyes!

– De igen, tiszta könny, mintha vizes lenne, mint én edzés után.

– Hazudsz, hazudsz! Ez csak az izzadság! – És Dora mindkét kezével dörgölni kezdi az arcát, abba sem akarja hagyni, a keze egyre gyorsabban mozog, egyre erősebben szorítja az arcához...

– Hagyd abba, fájni fog!

Luka megpróbálja lefogni a kezét, de a kislány nem engedi, küzd, mintha az életéről lenne szó. Azután hirtelen abbahagyja. Mintha kővé dermedt volna. Luka úgy érzi, ez lehet az utolsó lélegzétvétele. Magában számolni kezd. Senki nem hallja, ezt pontosan tudja. Az ajkait olyan szorosan összezárta, hogy egyetlen hang sem csúszhat ki a száján. Még az is eszébe jut, hogy nyitva kell tartania a szemét. Semmi sem árulhatja el.

– Te pedig már megint el fogsz ájulni! – azzal Dora gyomron üti, és sietve elindul a szikla irányába.

Luka kinyitja a szemét – tehát mégiscsak behunyta! Milyen ostoba volt! – és követi a kislányt. Nem sokkal azelőtt, hogy Dora a sziklához ér, Luka megragadja a kezét – amely forró, izzadt és csúszós –, és megszorítja. Még nem fejlődtek ki hihetetlenül erős izmai, a vízilabdaedzés még nem látszik meg a testén. Szorítása mégis erőteljes és határozott.

Dora megáll. Magától. Luka nem kényszeríti. És most ott állnak. A sziklájukon. A forró, kora délutáni napsütésben. Lihegve.

– Talán jobb lenne, ha kihajóznánk.

Luka hangja vékony, alig hallható. Fogja Dora kezét. Egy nagy, meglehetősen hegyes kővön áll, de a képzeletében már indul is velük a hajó, mellette Dora ül, megkapaszkodik a kabin tetejében, mintha félne, hogy beleesik a tengerbe. Luka mosolyog. Dora természetesen

soha nem vallaná be, hogy fél, ő, ugyan már! De Luka ismeri. Nem fél a víztől, csak nem akar beleesni.

Már többször kihajóztak az apja halászhajójával, megengedik nekik, csak az a feltétel, hogy a part közelében maradjanak, és egy órán belül visszatérjenek. Bratušéig és vissza. Vagy Tučepiig és vissza. Luka olyan jól ismeri az apja hajóját, mint Dora a kerékpárját. Kiváló hajóskapitány.

– Nem akarok.

Pedig tulajdonképpen semmi kifogása ellene. És ezt Luka is tudja. Dora szeret a hajón lenni, egyedül Lukával – igazi kaland. Alattuk a tenger, és a sok hal, és az ismeretlen mélység. Fölöttük az ég a sok-sok felhővel, megannyi izgalmas történet, elég, ha figyelmesen hallgatja az ember, mit mesélnek. Nyitva kell tartani a szemünket, de nem teljesen, a szemhéjunkat kicsit össze kell húzni, résnyre, olyanra, mint a kínaiak szeme. Akkor mindent egészen pontosan kivehetünk.

– Hogyhogy nem? – Luka nem érti. A kislánynak máskor mindig van kedve hajózázni. Luka még emlékszik az első alkalomra. Akkor csak az Osejava félszigetig mehettek, az édesapja és Dora édesanyja pedig a kikötőben várt rájuk, és egész idő alatt le sem vették róluk a szemüket. De még így is nagyon élvezték, és végig nevetgéltek, és Dora majdnem beleesett a tengerbe, amikor megpróbált utánaozni egy delfint, ahogy meghajlítja a testét és felugrik. Még soha nem láttak delfint, csak képen. Luka szereti a delfineket, nagyon szívesen találkozna eggyel. – Rögtön meghalnál ijedtedben, mert azt hinnéd, hogy egy cápa – mondta Dora nevetve, és megint majdnem beleesett a vízbe. De Dora jó úszó. Mindketten jó úszók. Mint a halak, mondja mindig Luka édesanyja, aki egyébként nem igazán kedveli

a tengert. A fél életét „a hegyek mögött” töltötte, retteg a víztől, és soha nem is tanult meg rendesen úszni. Ha nagy ritkán bemegy a vízbe, akkor is csak a sekélyebb részeken. – Fő a biztonság – jelenti ki, és bizalmatlan pillantást vet Luka apjára. Luka apukája olyankor csak nevet és megcsókolja, vagy legalábbis korábban így tett, mostanában viszont alig nevet, és még ritkábban csókolja meg a feleségét. Luka azonban nem akar erre gondolni, az már túl sok lenne most, hogy közeleg a szeptember, és Dorának egyszeriben nincs kedve hajózáni. Lassan már minden kicsit sok lesz. És Luka nem tudja, mit tegyen. Még csak kilencéves, még az első alapozó edzéseken sincs túl!

– Lemeigyek a sziklához – mondja Dora konokul, de az arcában van valami álmodozó, mintha Luka épp az imént ébresztette volna fel.

– Ahogy akarod. – De már nincs sok időd, kiáltja legbelül. Hamarosan mindennek vége, és mi ketten nem lovagolhatunk többé a hullámok hátán a hajómmal, és Luka a legvadabb dolgokat képzei maga elé, olyan eseményeket, amelyek soha nem történtek meg és soha nem is fognak megtörténni, amelyek túl veszélyesek és teljességgel lehetetlenek, és Luka számolni akar.

A szikla magas, meredek és kopasz. De még mielőtt a tengerbe szakad, játékosan kiölti a nyelvét, és kis, hullámok formálta vízszintes platót képez, épp akkorát, hogy ki lehessen nyújtózkodni rajta, feltéve, ha sikerül ide lejönni – vagyis ha az ember ismeri az ide vezető utat. Mivel a szikla nem csak meredek, hanem rézsútosan lejt is befelé, odafentről nem látható a plató. Ez egy titok. Dora és Luka titka. Egy évvel korábban találtak egy sűrűn benőtt ösvényt, amely a szomszédos szirtről vezetett a tengerhez, onnan pedig egy keskeny, félelmetesen sötét alagutat, amelyen keresztül a kis platóra

lehetett eljutni. Tulajdonképpen Dora fedezte fel mind az ösvényt, mind az alagutat. A plató felszíne sima és puha, így nem szükséges törülközőt teríteni maguk alá, ha rá akarnak feküdni. A plató felett a sziklából egy kis, gömbölyű koronájú mandulafenyő nőtt ki. Csak úgy. A kőből. Mintha a semmiből nőne ki. Ahogy a szikla ferdén a plató fölé tornyosul, azon a helyen, ahol a platóval találkozik, egy szűk kis barlang keletkezett. Egy rejtekhely, amely az esőtől is megóv, ahová még a napnak sincs bejárása, különösen nyáron, amikor egészen magasról süt le a földre. És mivel ez a barlang magasabban fekszik, mint a plató széle, ide a hullámok sem érhetnek el. Amikor Dora és Luka épp nincsen ott, a kis platót rákok, hangyák és aprócska, átlátszó tengeri állatok lakják. A gyerekek gyakran találják ott ezeknek a kis állatoknak a maradványait, amelyeket azután bedobálnak a tengerbe. Idén tavasszal egy fecske épített fészket a törpe mandulafenyő koronájába. Luka lefestette az újdonsült családot, és természetesen Dorának ajándékozta a képet. Anélkül, hogy Dora elkérte volna. Amit nyilvánvalóan megtett volna, ha Luka nem előzi meg. Ez a szikla az ő közös otthonuk. Brač és Hvar szigete jól látható innen. Itt nincs névtábla, nincs csengő. Ajtó sincs. És mégis az ő otthonuk. A napnál is világosabb.

– Nem sírtam.

– Menjünk úszni!

Előttük a tenger csillogó kis hullámokból fűz gyöngysort.

– Hoztam neked valamit. Ide nézz! – Dora Luka felé nyújtja csokoládéval összemaszatolt kezét.

– Mi ez?

– Csokoládé. Mozart-golyónak hívják. Egy hölgytől kaptam a szállodában, amikor odavittem neki az újságot. Finom.

– Honnan tudod? Talán meg van mérgezve!

– Miért lenne megmérgezve? Csak féltékeny vagy – mondja Dora már-már szomorúan, és a tenyerében egyre csak olvadó golyóra mered. – Ilyen finomat még soha nem ettél.

– Nem kell. Nem szabad bármit megenni, amit idegenek ajándékoznak nekünk.

– Tudom. De én ismerem ezt a hölgyet. Már tavaly is itt nyaralt. Barátnők vagyunk.

Luka megint megérzi Dora hangjában a feltörni készülő könnyeket. Sarkon fordul, és a szemét forgatva elsiet a szikla irányába.

– Nekem mindegy. Akkor egyedül megyek úszni, te pedig elmehetsz a legjobb barátnőddel Mozart-golyót enni. Micsoda idióta egy név!

– Pontosan ezt fogom tenni! Akkor majd vele elmegyek búvárkodni, te undok dög!

Dora Luka nyomában lohol. Egészen a szikláig. Ott aztán leül a poros útra, és elkezdí lefejtegetni a díszes csomagolást a csokoládéről. A golyó eldeformálódott a nagy melegben. Dorát ez nem zavarja. Egy darabban bekapja, és lenyalogatja a tenyeréről a maradékot.

Luka figyel. Figyeli azt a sötétbarna foltot a kislány kezén. Azután gyorsan megfordul és továbbmegy. Siet, túl gyorsan megy, könnyen meg is csúszhatna, de nem érdekli, minél messzebb kell kerülnie a Dora kezén lévő barna folttól.

– Mit csinálsz? Le fogsz esni! – Dora feláll, és már rohan is Luka után. És csak beszél és beszél megállíthatatlanul. – Ki akarsz törni a nyakad? Bele akarsz esni a vízbe? Akkor kénytelen leszek kihalászni téged, és ha halott leszel, és csak úgy fekszel ott, akkor holnap egyedül kell elmennem a kagylómúzeumba, és akkor kinek fogok megmutatni és elmagyarázni mindent, ha te meghalsz, én pedig csak a hulladék

halászom ki a tengerből, és mi a csudát mondjak majd az édesapádnak meg az édesanyádnak, azt fogják mondani, hogy az én hibám, hogy jobban kellett volna vigyáznom rád...

És akkor tényleg megtörténik. Luka felkiált, és szinte egyidejűleg felkiált Dora is, mert Luka eltűnik a szeme elől, Dora siet, majd a nyakát töri, és akkor megpillantja. Luka a platón áll és számol, Dora pontosan tudja ezt, még akkor is, ha csak Luka hátát látja, és Dora dühös, olyan hihetetlenül dühös, annyira elege van abból, hogy mindig vigyáznia kell Lukára, hogy ráveti magát, és vadul ütelegelni kezdi.

– Azonnal hagyd abba! Abba kell hagynod, én...

És akkor ő is meglátja. És felsikolt. Oldalra fordítja a fejét, és Luka vállába temeti, amely túl sovány, a csontjai Dora arcába fúródnak, és ez fáj, de Dora örül a fájdalomnak, mert az jótékonyan eltereli a figyelmét. Minden jobb annál, minthogy arra gondoljon, amit az imént látott. Mindjárt háynyi fog. Ezt egészen biztosan érzi.

– Most mit csináljunk?

Dora megpróbálja magában tartani a borjúsültet, a sült krumplit és a mángoldot, a paradicsomot, az uborkát és a salátaleveleket, a csokoládéfagyit és a Mozart-golyót, amelyek úgy döntöttek, hogy elhagyják a gyomrát. Nem meri kinyitni a száját.

– Dora, most mit csináljunk?

Luka csodálkozva néz a kislányra, szemét ijesztően tágra nyitja. De lélegzik. Dora tehát elfordíthatja a tekintetét. Nagy nehezen rákényszeríti magát, hogy az elpusztult sirályokra nézzen. Először csak az egyik szemével. Ez a terve. Ha az egyik szeme már hozzászokott, akkor megpróbálhatja mindkettővel. Nem lesz egyszerű vállalkozás!

Váltakozva hol a bal, hol a jobb szemével hunyorít. Jól megy neki, sokat gyakorolta. Egy jó színésznőnek ez gyerekjáték.

– Mit csinálsz?

– Gondolkodom – hazudja Dora, bár csak egy kicsit hazudik, mert megpróbál ő gondolkodni, tényleg, még ha nem is sikerül.

– Vajon valaki lelőtte őket? De hiszen az tilos! És miért éppen a mi sziklánkon!? Ezt nem lett volna szabad, ez a mi sziklánk, nem volt joguk hozzá...

– Hallgass már! Nem tudok gondolkodni!

Dora dühös pillantást vet Lukára.

– Bármi is történt, bárki is tette, most nekünk kell róluk gondoskodnunk, most már hozzánk tartoznak, hiszen itt hevernek az ajtónk előtt.

Luka elgondolkodik.

– Úgy érted, mint azok a gyerekek, akiket otthagynak a templom előtt egy kosárkában, és más emberek gondjaira bízzák őket?

– Igen, pontosan így értem.

Dora büszke Lukára.

– És mit tegyünk velük?

– Természetesen eltemetjük őket. Odafenn, az erdőben.

– Gondolod, hogy valaki lelőtte őket?

– Nem. Azt gondolom, viaskodtak.

– Viaskodtak? De hát miért?

– Egy sirálylányért, mi másért! És mindketten elpusztultak a harcban.

– Szerintem ez butaság.

Luka nem hisz az ilyesmiben.

– Olyan romantikus! – szólal meg Dora álmodozón. – Annyira szeretni valakit, hogy mindent megtennénk érte... – Mosolyog,

mintha valahol máshol lenne. Mintha ismerne egy titkot, mely rejtve maradhat Luka előtt, ha nem igyekszik kideríteni. Lukának nem tetszik ez.

– Képtelenség – mondja, és közelebb lép az elhullott sirályokhoz. Leveszi a pólóját, és belegöngyöli őket. Reszket a keze. Mégis feltétlenül meg akarja mutatni, hogy nem fél. – Na, mehetünk.

1968 augusztusának utolsó napját írjuk.